

METINĖ VADOVO ATASKAITA

Guoda Ropaitė-Beigė
2020 m.

Įkvėpsime gyventi sveikiau!

Gerbiamieji,

Džiaugiuosi galėdama pristatyti Vilniaus visuomenės sveikatos biuro „Vilnius sveikiau“ 2020 m. metinę vadovo ataskaitą. Leidinyje pateikta informacija – tai mūsų laimėjimai žengiant sveikesnės visuomenės link. 2020 m. prisitaikydami prie naujų iššūkių ir pasiūlydami šiuolaikines technologijas sėkmingai tęsėme pradėtą veiklą įvairiomis visuomenės sveikatos temomis, analizuodami vilniečių sveikatos duomenis pradėjome įgyvendinti naujas, visos visuomenės ir tikslinių jos grupių poreikius atliepiančias veiklas.

Gyventojų dalyvavimas sveikatinimo veiklose ir susidomėjimas jomis dars kartą įrodė, kad žengiame tinkama kryptimi. Dirbdami ugdymo įstaigose mūsų visuomenės sveikatos specialistai stiprina ne tik mokinių, bet ir visos ugdymo įstaigų bendruomenės sveikatos gyvensenos įgūdžius, buvo išplėstas sveikatą stiprinančių ir aktyvių mokyklų tinklas.

Didžiuojamės, kad pasauliui susidūrus su COVID-19 pandemija, esame pirmoji savivaldybė Lietuvoje, įrengusi ir įgalinusi veikti mobiliuosius patikros punktus bei pradėjusi testavimą ugdymo įstaigose kaupiniu metodu.

Koja kojon žengėme su pandemijos keliamais iššūkiiais, susitelkę veikėme dėl kiekvieno žmogaus sveikatos. Vykdydami mobiliųjų punktų veiklą bendradarbiauome su organizacijomis, veikiančiomis skirtinguose sektoriuose, siekėme sklandaus ir tinkamo paslaugų teikimo bei paslaugas teikiančių žmonių saugumo. Didžiuojusi, kad komandų profesionalumas ir atsakomybė padėjo sukurti aiškius procesus, operatyviai reaguoti į pokyčius ir atrasti naujus, efektyvius iššūkių sprendimo būdus. Pandemijos metu išmoktomis pamokomis ir gerąja praktika betarpiškai dalijomės su kitomis savivaldybėmis – esame dėkingi už galimybę būti vedliais apmokant specialistus ir koordinuojant visą mokymų procesą.

2020 m. mums taip pat buvo ir transformacijų metai. Vedami savo tikslų ir vertybių tapome ryškesni, drąsesni ir modernesni, tapome „Vilnius sveikiau“. Tikime, kad šie pokyčiai leis skleisti filosofiją, kuria gyvename ir kvėpuojame kasdien, bei paversti Vilnių sveikiausiu Europos miestu. Praėjusiais metais mūsų vertybės buvo įvertintos – „Vilnius sveikiau“ tapo vienu iš „CV-Online“ TOP darbdavių. Praėjusiais metais žengėme daug kitų svarbių žingsnių – įkūrėme kompleksines mobiliąsias komandas, inicijavome naujas veiklas, sustiprinome aplinkos sveikatos monitoringą.

Už visų šių laimėjimų slypi žmonės, herojai, kurie kiekvieną dieną atiduoda visas savo žinias, patirtį, kūrybiškumą ir laiką tam, kad Vilniaus miesto ir rajono gyventojai taptų visapusiškai sveikesni. Su jauduliu ir nežinomybe priešakinėse COVID-19 linijose darbą pradėję „Vilnius sveikiau“ specialistai 2020 m. tapo dar stipresni, išliko vieningi ir su šypsena atliko savo darbą. Nepailstanti motyvacija, tikėjimas, darbuotojų atsidavimas ir profesionalumas – mūsų sėkmės garantas. Visi esame viena didelė komanda, nuveikusi labai daug ir pasiruošusi nuveikti dar daugiau.

Pažadu, kad kartu su „Vilnius sveikiau“ komanda ir toliau įkvėpsime kiekvieną gyventi sveikiau!

*Vilniaus visuomenės sveikatos biuro „Vilnius sveikiau“
direktorė*

Guoda Ropaitė-Beigė

APIE VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURĄ „VILNIUS SVEIKIAU“

2020 m. mes:

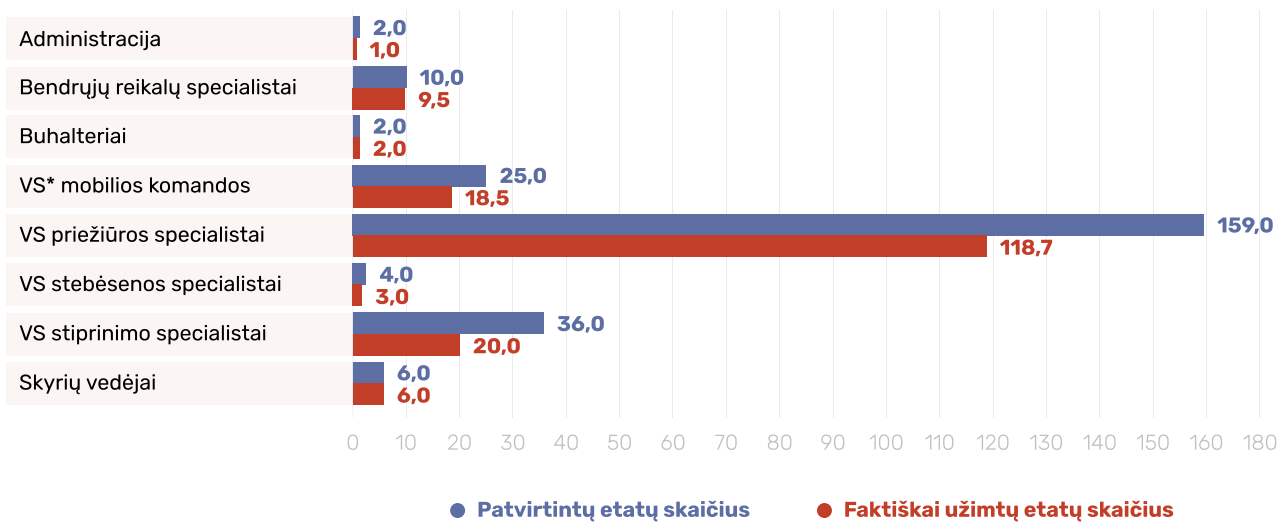
Stiprinome vilniečių sveikatą: dalijomės gerąja praktika, motyvavome gyventi sveikiau, aktyviai prisidėjome prie sveikatai palankių įgūdžių ugdymo.

Rūpinomės sveikata mokyklose ir darželiuose: veikdami kartu su ugdymo įstaigų bendruomenėmis teikėme teorines žinias ir praktinę pagalbą, skirtą jaunajai kartai.

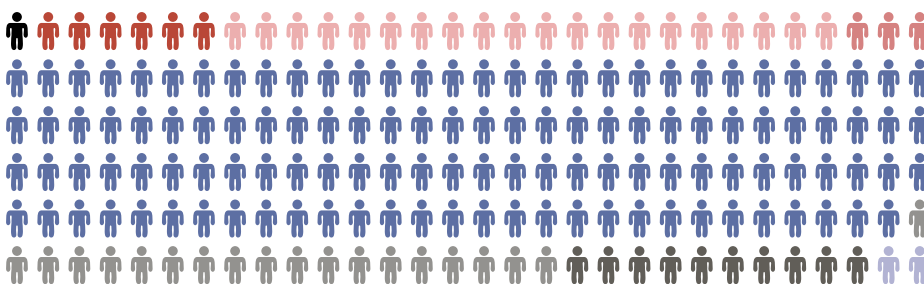
Stebėjome Vilniaus gyventojų sveikatą ir aplinką: analizavome vilniečių sveikatos duomenis ir jų aplinką. Tai suteikė galimybę išplėsti teikiamų paslaugų spektrą telkiant dėmesį į efektyvumą ir ilgaiui pagerinti gyvenimo kokybę.

Prisidėjome prie COVID-19 pandemijos valdymo: Vilniaus mieste įkūrėme mobiliųjų patikros punktų miestelį, tapome lyderiais testavimo srityje, pirmieji pradėjome testuoti kaupiniu metodu, savo žiniomis dalijomės su kitomis savivaldybėmis.

Patvirtintų ir užimtų etatų skaičius

Užimtų etatų struktūra

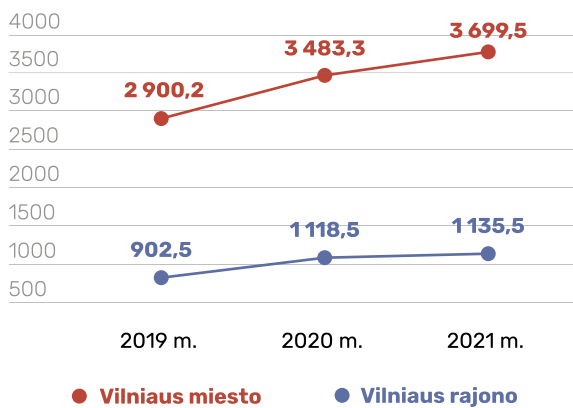
- Administracija
- Skyrių vedėjai
- VS* stiprinimo specialistai
- VS stebėsenos specialistai
- VS priežiūros specialistai
- VS mobilios komandos
- Bendrųjų reikalų specialistai
- Buhalteriai

*VS – Visuomenės sveikatos

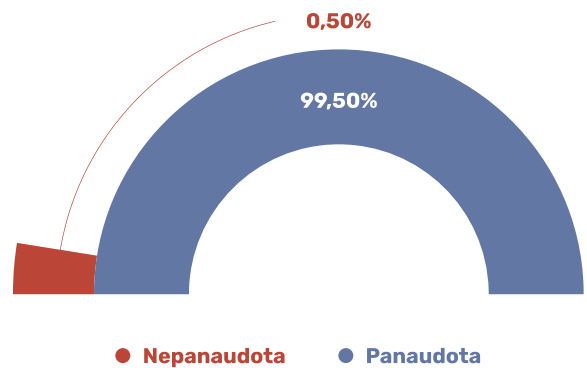
2. ASIGNAVIMAI IR JŲ PASKIRSTYMAS

Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui „Vilnius sveikiau“ (toliau – „Vilnius sveikiau“) skirtos valstybės biudžeto lėšos 2020 m. buvo didesnės nei ankstesniais metais. Tai sudarė sąlygas tęsti Vilniaus miesto ir rajono gyventojų sveikatos stiprinimo poreikius atliepančias paslaugas, didinti jų kokybę, įvairovę ir prieinamumą. Galima pasidžiaugti, kad 2020 m. lėšos buvo panaudotos beveik 100 proc.

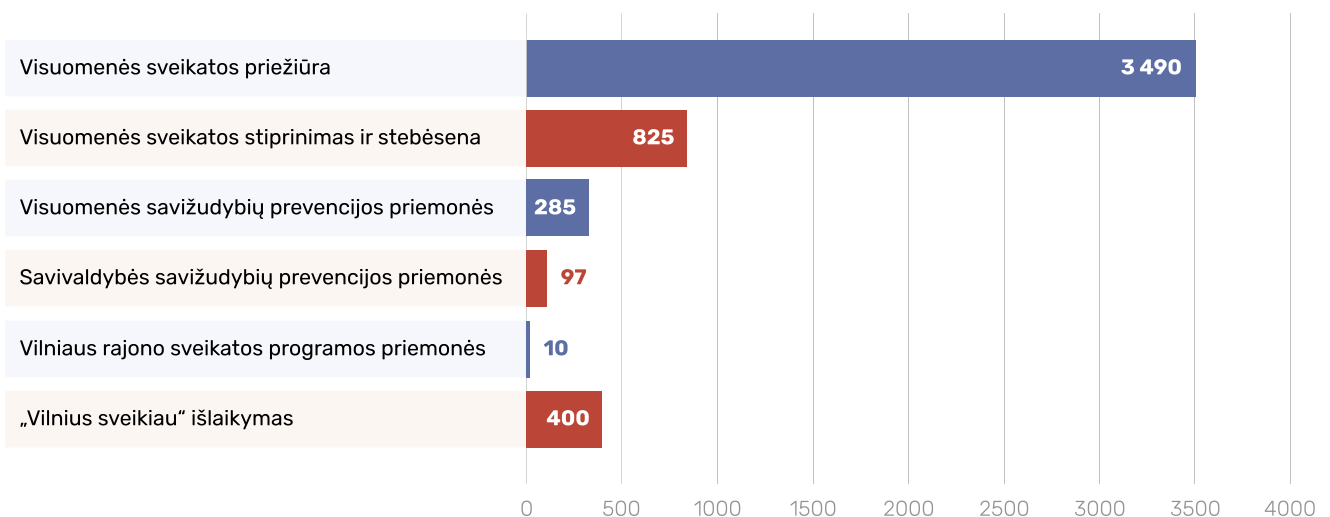
Valstybės biudžeto skiriamos lėšos (tūkst. Eur)

Panaudotos lėšos

2020 m. biudžetas (tūkst. Eur)

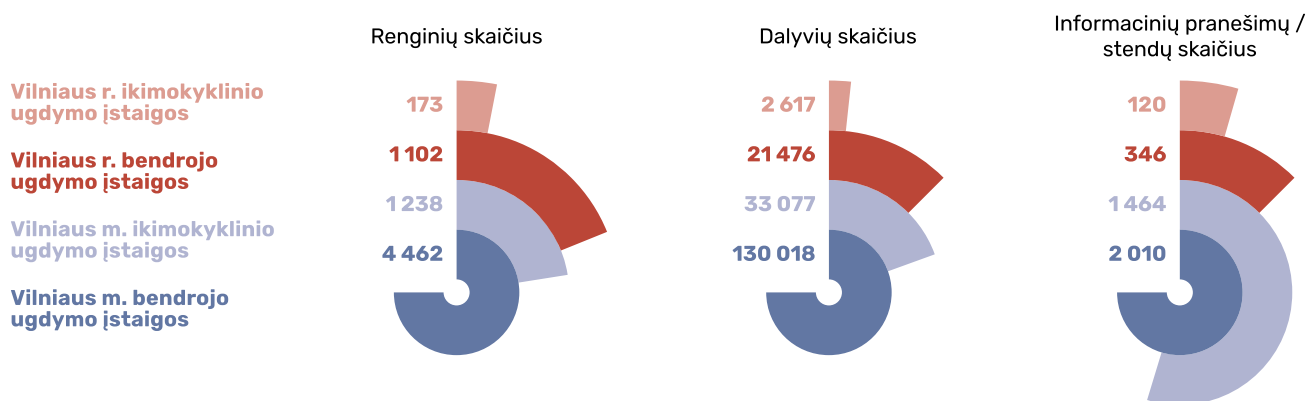
3. „VILNIUS SVEIKIAU“ 2020 M. VEIKLA

„Vilnius sveikiau“ rūpinasi Vilniaus miesto ir rajono gyventojų sveikata, o mūsų veiklos apima įvairias, su sveikata susijusias temas, įskaitant psichikos sveikatą, ligų prevenciją, fizinio aktyvumo ir sveikos mitybos skatinimą. Rūpinamės ir ugdymo įstaigose besimokančių vaikų sveikata, į šį procesą įtraukiame suaugusiuosius. Taip pat, pasitelkdami gyventojų sveikatos stebėsenos rodiklius, stengiamės savo veiklas tikslingai nukreipti į šiuo metu pačias aktualiausias visuomenės sveikatos problemas. Taip vykdomas rutinines veiklas papildome įvairiais tikslingais projektais ir iniciatyvomis (daugiau – 5 skyriuje).

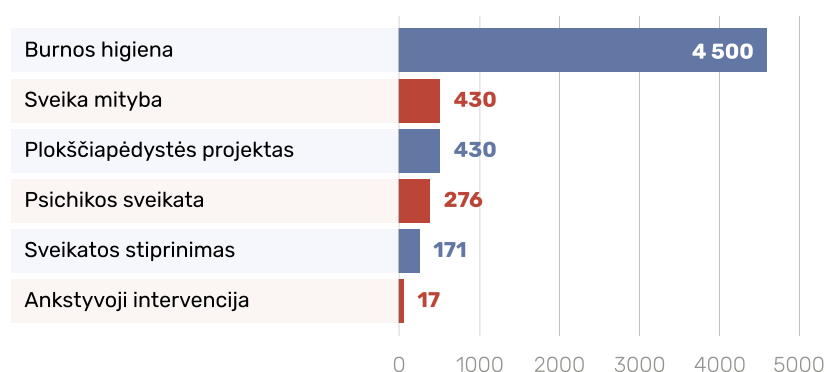
3.1. Visuomenės sveikatos priežiūra ugdymo įstaigose

2020 m. „Vilnius sveikiau“ dirbo 475 Vilniaus miesto ir rajono ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose. Įgyvendindamas visuomenės sveikatos priežiūros veiklas „Vilnius sveikiau“ suorganizavo beveik 7 tūkst. renginių, sulaukusių didelio susidomėjimo, – renginiuose dalyvavo daugiau nei 187 tūkst. asmenų. Šiais renginiais siekta prisidėti prie vaikų, tėvų, mokytojų ir kitų ugdymo įstaigų bendruomenių narių sveikos gyvensenos įgūdžių stiprinimo.

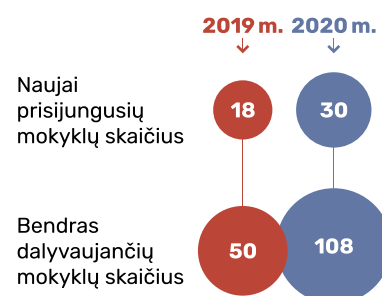
Veiklos ugdymo įstaigose

Asmenų, dalyvavusių Vilniaus ugdymo įstaigose organizuotuose renginiuose visuomenės sveikatos temomis, skaičius

Sveikatą stiprinančių ir aktyvių mokyklų tinklas

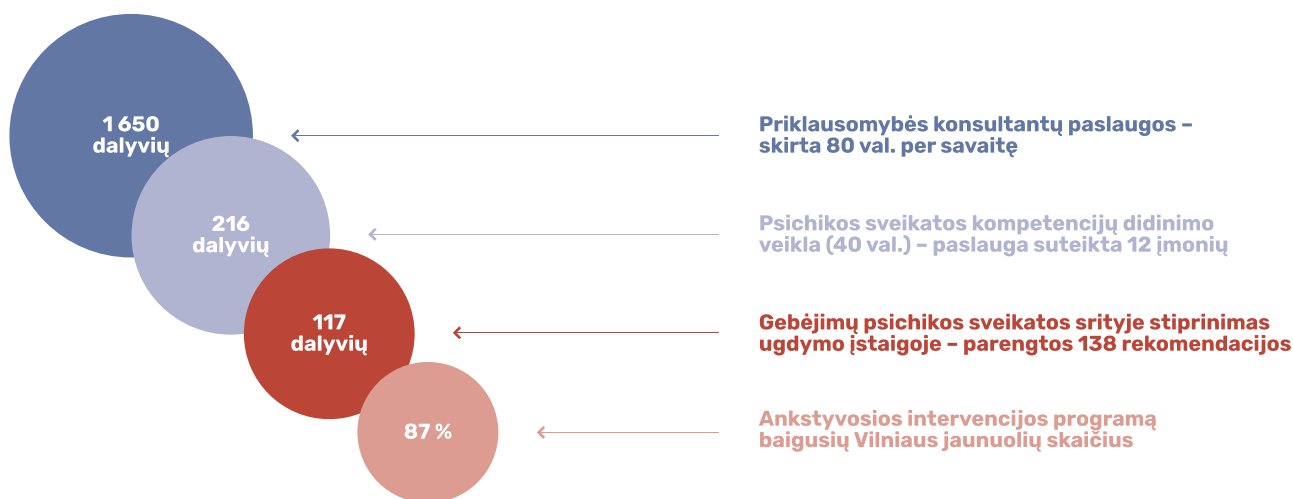

3.2. Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėseną

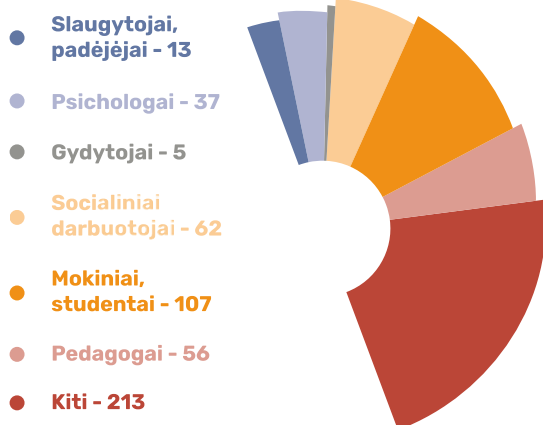
Psichikos sveikata

Psichologinės gerovės srityje „Vilnius sveikiau“ veikla 2020 m. buvo organizuota įvairiomis formomis ir skirta įvairioms tikslinėms grupėms. Bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis ir pasitelkiant mobiliąją programėlę „Mindletic“ suteiktos 1 906 individualios konsultacijos; daug dėmesio skirta įvairių psichiką stiprinančių užsiėmimų organizavimui. Nepaisydamas pandemijos iššūkių, „Vilnius sveikiau“ sėkmingai tęsė minėtų veiklų įgyvendinimą naudodamasis šiuolaikinių technologijų galimybėmis.

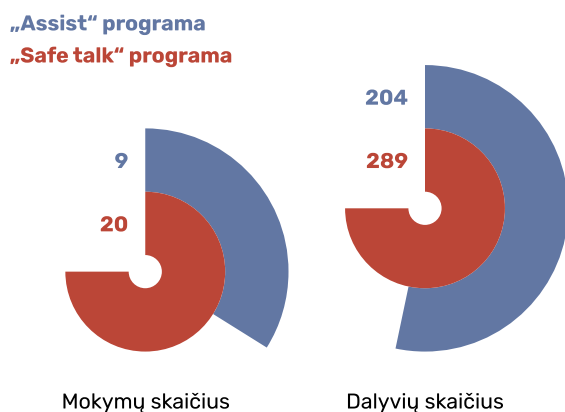
Veiklos psichikos sveikatos temomis

Savižudybių prevencijos ir intervencijos mokymų ir dalyvių skaičius

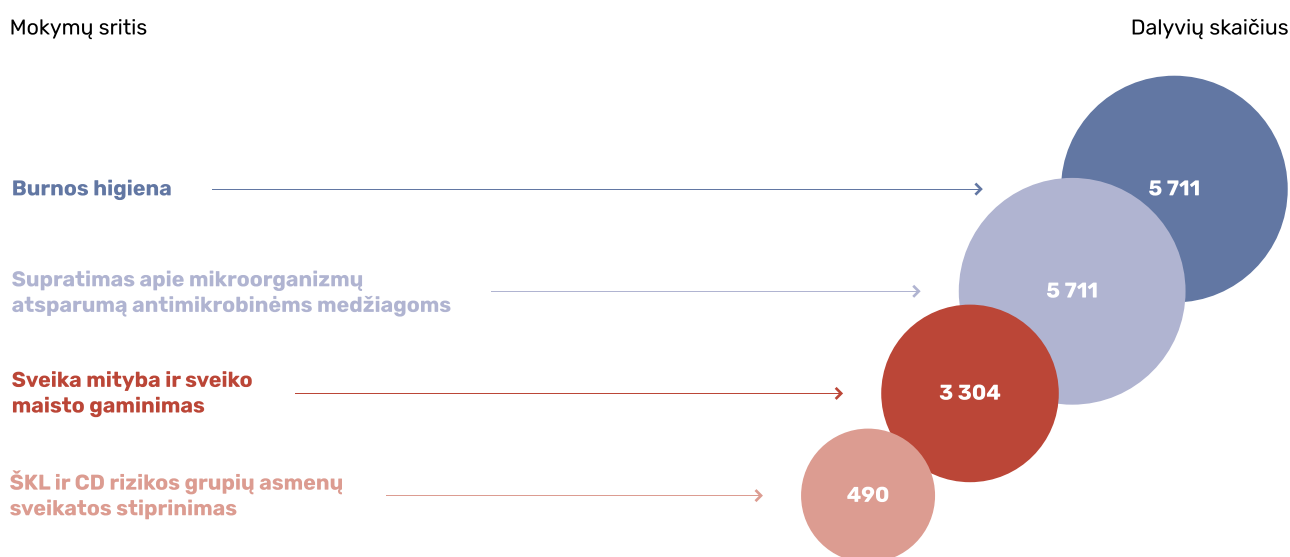
Mokymų dalyviai ir jų skaičius

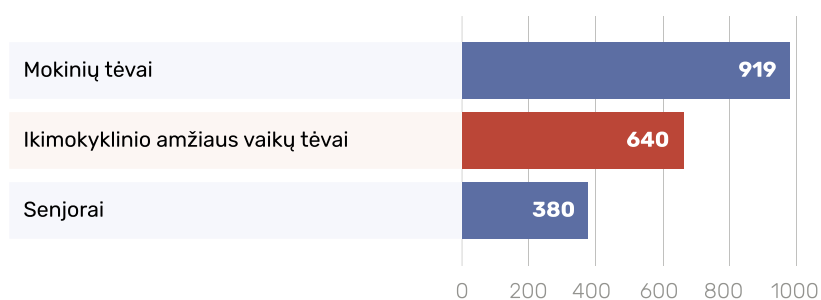
Ligų prevencija

Veiklos burnos higienos ir supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimo temomis iš visų „Vilnius sveikiau“ 2020 m. organizuotų ligų prevencijos veiklų sulaukė daugiausia dėmesio. Mažųjų Vilniaus gyventojų tėvai aktyviai dalyvavo sveikos mitybos mokymuose. Taip pat sėkmingai vykdytos širdies ir kraujagyslių ligų (ŠKL) ir cukrinio diabeto (CD) prevencijos programos.

Ligų prevencijos mokymų temos ir veiklose dalyvavusių asmenų skaičius

Sveikos mitybos mokymų dalyviai

ŠKL ir CD prevencijos programų dalyviai

48

Šeimos gydytojų siūsti asmenys

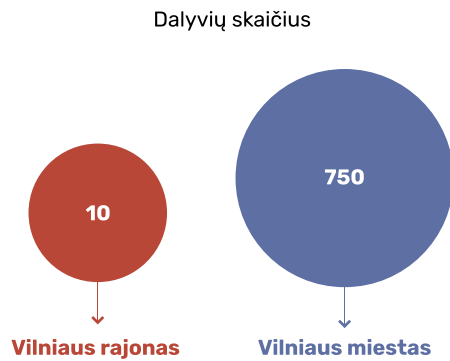
750

Savanoriškai dalyvavę asmenys

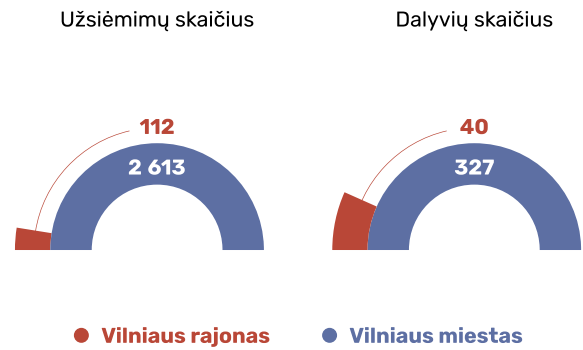
Fizinis aktyvumas

Siekdamas skatinti gyventojų fizinį aktyvumą bei prisitaikyti prie pandemijos sąlygų, „Vilnius sveikiau“ 2020 m. pradėjo vykdyti nuotolinius grupinius užsiėmimus. Pasitelkus interneto erdvę pasiekta ne tik darbingo amžiaus asmenų grupės (įgyvendintas fizinio aktyvumo skatinimo projektas įmonėse), bet ir senjorai, kurie dėl susiklosčiusios epidemiologinės situacijos atsidūrė itin aukštos rizikos grupėje. Užsiėmimų turinys buvo orientuotas į ligų, traumų ir nugaros skausmų prevenciją.

Fizinio aktyvumo užsiėmimai darbingo amžiaus asmenims

Fizinio aktyvumo užsiėmimai senjorams

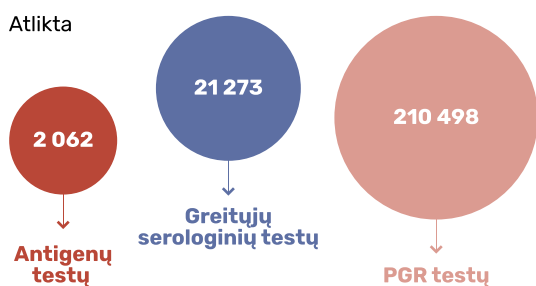
Akimirkos iš renginių

4. 365 DIENOS KOVOJANT SU COVID-19

Vertinant vienerių metų laikotarpį nuo karantino paskelbimo pradžios, 2020 m. „Vilnius sveikiau“ aktyviai dalyvavo iššūkių, susijusių su COVID-19 pandemija, valdymo procese: atidarytas pirmasis Lietuvoje mobilusis patikros punktas, kuris išaugo iki viso tyrimų miestelio Vilniaus miesto širdyje, įkurtos skambučių pagalbos linijos, pradėti taikyti nauji testų atlikimo metodai (pirmieji pradėjome testuoti kaupinių metodu). Gerąją praktiką dalytasi su kitomis savivaldybėmis, asmens sveikatos priežiūros įstaigomis ir įvairių sričių specialistais.

Mobiliųjų punktų darbo rezultatai per vienus metus nuo pirmojo punkto atidarymo

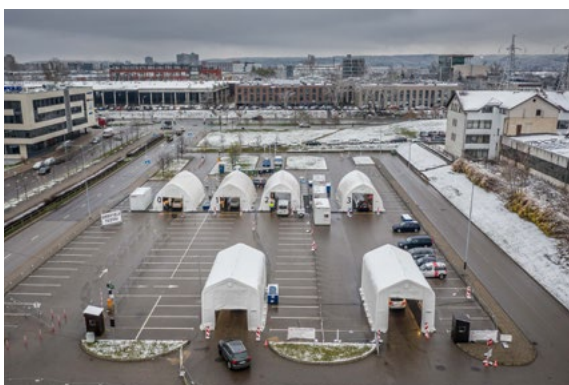

Testų atlikimo žinias perdavėme

Įkurtos skambučių pagalbos linijos

- Skambučių pagalbos linija medikams (sulaukta 77 skambučių).
- Informacinė COVID-19 skambučių linija (pradėjo veikti 2021 m. vasario mėnesį), skirta vakcinaciją pradėjusiems senjorams ir jų artimiesiems (sulaukta 518 skambučių).

„Vilnius sveikiau“ – kaupinių metodo testavimo pradininkai

- Pradėtas bandomasis testavimas Vilniaus miesto savivaldybei pavaldžiose įstaigose bei Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijoje.
- Atlikti 9 168 kaupinių testai.

Daugiau informacijos apie COVID-19 pandemijos valdymą ir testavimą skaitykite www.vilniussveikiau.lt

5.

KAS NAUJO ĮVYKO „VILNIUS SVEIKIAU“ 2020 M.?

Tapome 2020 m. „CV-Online“ TOP darbdaviu

„Vilnius sveikiau“ pastangos buvo įvertintos – 2020 m. darbdavių TOP aplenkėme daugelį didžiųjų Lietuvos verslo įmonių, turinčių ilgalaikę personalo valdymo patirtį. Iš 50 darbdavių užėmėme 16 vietą. Tai darskart įrodo, kad einame tinkama linkme.

Įsiedėgėme dokumentų valdymo sistemą „Avilys“

Atsisakyta didžiosios dalies popierinių dokumentų – visi procesai buvo skaitmenizuoti įsiedigiant naują dokumentų valdymo sistemą. Galime pasigirti, jog „Vilnius sveikiau“ ne tik palengvino visų specialistų darbą, bet ir žengė drąsų žingsnį tvarumo link.

Inicijavome modelio „Planet Youth“ įgyvendinimą

2020 m. Vilniaus miesto savivaldybė kartu su „Vilnius sveikiau“ bei Islandijos socialinių tyrimų ir analizės centru Vilniaus mieste pradėjo įgyvendinti „Planet Youth“ – islandišką jaunimo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos modelį. Šis laikotarpis – kompleksinio, įrodymais ir kitų šalių gerąja praktika grįsto požiūrio į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją diegimo pradžia.

Pradėjome kurti Sveikatingumo paso sistemą

2020 m. „Vilnius sveikiau“ pradėjo kurti Sveikatingumo paso sistemoje planuojama integruoti visą su vaikų sveikata, jos ugdymu ir sveikatai palankia aplinka susijusią informaciją. Tikima, kad ši sistema optimizuos visuomenės sveikatos specialistų darbą ugdymo įstaigose, suteiks galimybę švietimo įstaigoms bei Vilniaus miesto savivaldybei naudotis aktualia informacija rengiant planus ir strategijas, skirtas gerinti vaikų sveikatą bei mokyklų aplinką.

Pakeitėme „Vilnius sveikiau“ įvaizdį

Siekiant padidinti mūsų organizacijos atpažįstamumą ir žinomumą, 2020 m. keitėme įvaizdį ir tapome „Vilnius sveikiau“. Sukurta ir mūsų stiliaus knyga, pagrindžianti visuomenės sveikatos aktualumą Vilniuje bei šiuolaikišką, energingą ir draugišką požiūrį į visuomenę. Pamatyti naują įvaizdį bei susipažinti su visuomenės sveikatos aktualijomis galite mūsų interneto svetainėje www.vilniussveikiau.lt

Įkūrėme mobiliąsias komandas

Siekiant užtikrinti visuomenės sveikatos įgyvendinimą visose ugdymo įstaigose, buvo įsteigtos 5 mobiliosios komandos. Kiekvieną komandą sudaro visuomenės sveikatos specialistas – koordinatorius, fizinio aktyvumo, burnos higienos, mitybos ir psichikos sveikatos specialistai.

Sustiprinome aplinkos sveikatos monitoringą

„Vilnius sveikiau“ komanda, bendradarbiaudama su Aplinkos apsaugos agentūra bei Vilniaus miesto savivaldybe, 2020 m. parengė tvarkos aprašą**. Jį taikant informacija apie padidėjusią oro taršą mieste ir su tuo susijusios rekomendacijos visuomenei bei ugdymo įstaigoms teikiamos tikslingai ir operatyviai.

**Patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 30-2209/20 „Dėl Visuomenės ir ugdymo įstaigų informavimo apie aplinkos oro užterštumą, keliantį grėsmę sveikatai Vilniaus mieste, tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Inicijavome naujas sveikatos stiprinimo veiklas

2020 m. „Vilnius sveikiau“ pradėjo organizuoti vyrų savitarpio pagalbos grupes, dėmesingą įsisažinimą grįstą streso valdymo programą (mindfulness) ir psichikos sveikatos raštingumo mokymus. Taip pat suorganizuotas masinis nuotolinis renginys – „Meditatyvi diena: pasirūpinkime savo mintimis ir kūnu“. Kartu su Higienos institutu inicijuotas projektas „Neįtikėtini metai“ – mokslo įrodymais pagrįsta pozityvios tėvystės ugdymo programa.

6.

NAUJŲ VADYBOS SISTEMŲ LEAN DIEGIMAS

„Vilnius sveikiau“ siekia nuolat tobulėti ir nuosekliai judėti užsibrėžtų tikslų link bei kuo efektyviau panaudoti turimus išteklius kurdamas didesnę vertę Vilniaus miesto ir rajono gyventojams. Tam, kad šios nuostatos būtų tikslingai įgyvendintos, „Vilnius sveikiau“ pradėjo diegti naujausias vadybos efektyvumo gerinimo sistemas, pagrįstas LEAN vadybos metodais. Siekiant įsivardyti, o vėliau ir pradėti matuoti „Vilnius sveikiau“ sėkmę, dar 2019 m. pabaigoje buvo apibrėžti organizacijos krypties rodikliai: misija, vizija ir vertybės, kurie 2020 m. buvo toliau kruopščiai puoselėjami.

Vertybės

Profesionalumas

Pagarba

Sveikata

Empatija

Augimas

Bendradarbiavimas

Vizija

Vilnius – sveikiausia Europos sostinė.

Misija

Įkvėpti kiekvieną gyventi sveikiau.

Strateginis tikslas

Efektyviai naudojant turimus išteklius bei užtikrinant aukštą paslaugų teikimo kokybę, 2020 m. buvo parengtas strateginis „Vilnius sveikiau“ veiklos planas pagal metodą „X-matrica“. Taikant šį metodą iškeltas strateginis tikslas bei nustatyti uždaviniai, kurie buvo pradėti įgyvendinti vykdant projekcinę veiklą, pagrįstą „Microsoft Agile Kanban“ metodologija.

Pagrindinis artimiausių 5 metų „Vilniaus sveikiau“ strateginis tikslas:

Pailginti vilniečių vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę

77,5 m. → **83,7 m.**

(2018 m.)

(2025 m.)

2020 m. nustatyti 5 strateginiai rodikliai, leisiantys įvertinti šio tikslo įgyvendinimą pasitelkiant kryptingas prevencines priemones, kuriomis „Vilnius sveikiau“ siekia sumažinti:

1. Savižudybių skaičių
2. Mirtingumą dėl atsitiktinių apsinuodijimų alkoholiu
3. Atsitiktinių paskendimų skaičių
4. Mirtingumą nuo širdies ir kraujagyslių ligų 45–64 m. amžiaus grupėje
5. Mirtingumą nuo širdies ir kraujagyslių ligų vyresnių kaip 65 m. amžiaus grupėje